

สรุปประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากงานประจำสู่งานวิจัย (R2R) ครั้งที่ 7
“เสริมพลัง สร้างคุณภาพ ผู้สุขภาวะ”
วันที่ 23 - 25 กรกฎาคม 2557
ณ ชั้น 2 อาคารศูนย์การประชุมอิมแพ็ค ฟอรั่ม เมืองทองธานี
ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “R2R เครื่องมือ เสริมพลัง สร้างคุณภาพ ผู้สุขภาวะ”
โดย ศ.เกียรติคุณ นพ.ประเวศ วะสี
วันพุธที่ 23 กรกฎาคม 2557 ห้อง Grand Diamond Ballroom

คุณรวีวรรณ ปัญจมนัส
โรงพยาบาลเมตตาประชารักษ์ วัดไร่ขิง

ในทางพระพุทธศาสนา มีคำอยู่คำหนึ่ง “ศีลพรตปรามาด” หมายถึง การติดอยู่ในความเชื่อ และการปฏิบัติผิด ๆ ในทางพระพุทธศาสนานั้น ถือเป็นเรื่องร้ายแรงมาก ว่า “ศีลพรตปรามาด” จะนำไปสู่วิฤตติการขององค์กร ของสังคม เพราะไปติดอยู่กับความเชื่อที่ไม่ได้ผล และก็ยังปฏิบัติอยู่อย่างนั้นและเชื่ออยู่อย่างนั้น สังคมหรือองค์กรนั้นจะวิฤตติเรื่อย ๆ และในทางพระพุทธศาสนาเชื่อว่าเมื่อไปถึงจุดวิฤตติ เนื่องจากศีลพรตปรามาด จะเกิดการปฏิวัติเพื่อจะมาลบล้างความเชื่อและการปฏิบัติที่ผิด ๆ นั้น ไปซะที จะเกิดวนเวียนอยู่อย่างนั้นเรื่อย ๆ

การปฏิรูประบบสุขภาพ เป็นการเปลี่ยนจากวิถีอำนาจไปสู่วิถีประชาชน ปกติเราติดอยู่ในวิถีอำนาจที่มี ทั้ง 3 อย่าง ที่เรียกว่า กามตัณหา มานะ ทิฐิ

กามตัณหา คือ ความอยากได้ทุกชนิด มานะ คือความอยากใช้อำนาจเหนือคนอื่น ทิฐิ คือ ouse ความเห็นของเราเป็นใหญ่

การปฏิรูประบบสุขภาพ ก็คือ การเปลี่ยนจากวิถีอำนาจไปเป็นวิถีประชาชน ว่าประชาชนทุกคนนั้น มีศักดิ์ศรีของความเป็นคน มีสิทธิ มีเกียรติ มีความสมควรที่ได้รับสิ่งดี ๆ ที่จะได้รับการด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์ มิใช่ทำด้วยอำนาจ ซึ่งเป็นหัวใจของการปฏิรูประบบสุขภาพ มาถึง R2R จุดสำคัญที่สุดของ R2R ซึ่งอาจมีเรื่องเทคนิค เรื่องอะไรเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การเปลี่ยนคุณค่า ว่าเดิมคำว่า Routine เป็นเรื่องที่ไม่มีความสำคัญ เปลี่ยนคุณค่าเป็นว่างานประจำเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เพราะเราทำเป็นประจำ เราให้บริการประชาชนตั้งแต่ ครรภ์มารดา จนกระทั่งถึงเชิงตะกอน เป็นงานที่กว้างขวางมากในงานประจำ จึงต้องทำให้ดี ซึ่งจะมีคุณค่าอย่างยิ่ง อันนี้สอดคล้องกับระบบปฏิรูประบบสุขภาพ ที่ว่าเราเปลี่ยนจากวิถีอำนาจมาเป็นวิถีประชาชน จึงควรถือ

ว่า เกียรติอยู่ที่ ได้ทำความดี ได้ทำเพื่อประชน ดังนั้น R2R สำคัญที่สุด คือคุณค่า ในการเปลี่ยนงานประจำ ให้มีคุณค่า ถ้าเราจำตรงนี้ได้ พลังจะเกิด คือพลังจิตสำนึก

พลังจิตสำนึก เป็นพลังนิวเคลียร์ในตัวมนุษย์ เป็นพลังจิตที่ระเบิดออกมาจากภายใน เหมือน เจ้าชายสิทธัตถะ มีพลังจิตสำนึกเกิดพลังการเปลี่ยนมนุษย์ธรรมดาคนหนึ่ง เป็นพระพุทธเจ้า ซึ่งพลังจิตสำนึก ที่เป็นพลังซ่อนเร้นในทุกคน ถ้าเราจับจุดตรงนี้ได้ จะเกิดพลังระเบิด ขอเรียกเป็น Human Nuclear Energy ที่อยู่ข้างในตัวคน คือ สำนึกในคุณค่าในงานประจำ เพราะว่างานประจำเป็นงานให้บริการต่อเพื่อนมนุษย์ เริ่มตั้งแต่ในครรภ์มารดา ถึงเชิงตะกอน อย่างไรก็ตาม อย่างไรให้เขา ลดทุกข์ เพิ่มสุข ช่วยให้เรารอดชีวิต ช่วยให้คุณภาพชีวิตเขาดีขึ้น ช่วยญาติ ช่วยครอบครัว ทำให้พวกเขาดีใจที่สามารถช่วยให้เขาดีขึ้น ช่วยชีวิตญาติเขาไว้ได้ ซึ่งเป็นเรื่องที่ยิ่งใหญ่มาก อาชีพหลายอย่าง อาจไม่เกี่ยวข้องกับผู้คนมากเท่ากับการบริการสุขภาพ เพราะว่ามีช่วงชีวิตใด ๆ เลยที่ไม่เกี่ยวข้องกับบริการสุขภาพ ตั้งแต่ครรภ์มารดา จนถึงเชิงตะกอน ชีวิตคนเราบางคนอาจไม่เกี่ยวข้องอะไรเลยกับทนายความ ไม่เกี่ยวกับอัยการ ไม่เกี่ยวกับอัยการเลย แต่ชีวิตทุกชีวิตนั้นเกี่ยวข้องกับเรื่องบริการสุขภาพ เพราะฉะนั้นงานเกี่ยวกับบริการสุขภาพจึงเกี่ยวกับชีวิตของคนทั้งหมด และชีวิตของเพื่อนมนุษย์ทุกชีวิตนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เป็นสิ่งที่มีความศักดิ์สิทธิ์ ดังนั้นวิชาชีพของพวกเรานั้น ได้รับอนุมัติจากสังคมเป็น Social contract ที่สำคัญที่สุด ได้รับอนุมัติจากสังคมให้เข้าไปใกล้ชีวิตคนมากที่สุด ให้เข้าไปดู หัวใจ ไปดูเลือด ไปดูเนื้อ ไปดูสมอง ดูอะไรก็ได้ อาชีพอื่นไม่สามารถทำอย่างนี้ได้ ดังนั้นผู้ให้บริการสุขภาพถือว่ามีสัญญาประชาคมเป็นพิเศษ เป็น Special social contract เป็นอาชีพที่มีเกียรติที่ผู้คนเขาไว้วางใจ ดังนั้นเมื่อเขาไว้วางใจเราขนาดนี้ เราจะทรยศต่อประชาชนที่เขามอบความไว้วางใจให้กับเราไม่ได้ เพราะเขาไว้วางใจเราแล้ว เราต้องให้บริการและทำให้ดีที่สุด เท่าที่มนุษย์พึงกระทำต่อกัน เพราะฉะนั้นถ้าเราสำนึกในคุณค่า ของงานประจำเราก็จะมีความสุข

ครั้งหนึ่งเคยออก OPD ที่รพ.ศิริราช คนไข้แน่นมาก เหนื่อย เหยงหน้ามากคนไข้เต็มไปหมด เหนื่อยมาก แต่เราคิดว่า สิ่งที่เราทำนั้นมีคุณค่าต่อเพื่อนมนุษย์ จะลดความเหนื่อย เพราะเราสำนึกว่าคนไข้แต่ละคนนั้น เป็นโอกาสให้เราได้ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ ถ้าเราเห็นว่าสิ่งที่เราทำนั้นมีคุณค่าต่อเพื่อนมนุษย์ เห็นว่ามีคุณค่า เขียวยาต่อเพื่อนมนุษย์ ทำให้เราตั้งใจทำด้วยหัวใจแห่งความเป็นมนุษย์ ทำด้วยความสุข เพราะเรารู้ว่า มีคุณค่ามาก

มีคำพูดของ องค์การอนามัยโลก (WHO) ว่า “Health as a bridge to peace” สุขภาพคือสะพานไปสู่สันติภาพ ดังนั้นพวกเราที่ทำงานเกี่ยวกับบริการสุขภาพทุกคนจึงอยู่ อยู่บนสะพานที่ยิ่งใหญ่ ที่เชื่อมโยงไปสู่สันติภาพ สันติภาพในจิตใจคน สันติภาพในครอบครัว สันติภาพในชุมชน สันติภาพสังคม หรือสันติภาพในโลก เชื่อมโยงกันไปหมด เพราะฉะนั้นงานทำที่เชื่อมโยงไปสู่สันติภาพจึงเป็นงานที่เขียวยาโลก เรียกว่า “Heal the world” จึงเป็นงานประจำที่มีคุณค่าใหญ่ยิ่ง ถ้า

เราสำนึกได้ตรงนี้ จะให้พลังที่ยิ่งใหญ่มหาศาล ฉะนั้นงาน R2R เป็นงานของจิต เมื่อเราทำงานอะไร เรื่องของ Technology เป็นเรื่องสำคัญ แต่อย่าลืมว่า สิ่งที่สำคัญกว่านั้น ลึกกว่านั้นคือ พลังจิตสำนึก

พลังจิตสำนึก จะพามนุษย์ไปไกลแสนไกล พามนุษย์ธรรมดาไปเป็นพระพุทธเจ้า เจ้าชายสิทธัตถะ เมื่อเป็น มกุฏราชกุมารนั้น เรียนศิลปะที่มีอยู่ในโลกนั้นซึ่งมีอยู่ 18 แขนงด้วยกัน เรียกว่า ศิลปะวิทยา เมื่อเรียนแล้วไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงอะไร ต่อเมื่อเสด็จหนีออกจากวัง ตรงนี้มีความสำคัญมาก เมื่อออกไปสัมผัสความทุกข์ยากของเพื่อนมนุษย์ ที่เกิด แก่ เจ็บ ตาย มีคนจน เยอะแยะไปหมดนอกวัง เมื่อออกไปเมื่อไปสัมผัสตรงนั้น ทำให้เกิดพลังจิตสำนึก เกิดระเบิดพลังจิตสำนึกตรงนั้นได้ เกิดฉันทะ วิริยะ อุตสาหะที่ช่วยจะให้นมนุษย์พ้นทุกข์ ซึ่งต้องมีจินตการที่ยิ่งใหญ่มาก ตอนนั้นไม่มีความรู้ เกิดจากการลองผิดลองถูก 6 ปี แต่ก็ยังมีพลังจิตสำนึกที่เป็นพลังที่ยิ่งใหญ่มาก เกิดจากการสัมผัสความทุกข์ยากของเพื่อนมนุษย์ การศึกษาของเราไม่เข้าตรงนี้ เราให้นิสิต นักศึกษา ศึกษาอยู่ในรั้ว ไม่ปล่อยให้พวกเขามีโอกาสไปสัมผัสกับความทุกข์ยากของมนุษย์ เพื่อให้เกิดพลังจิตสำนึก ซึ่งเป็นพลังนิวเคลียร์ ที่มีอยู่ในตัวมนุษย์ เรียนรู้แต่วิชาการ

การทำ R2R เป็นการเรียนรู้ที่ดี เป็นการสำนึกในคุณค่าของงานประจำ ตั้งใจทำให้ดีทั้งประเทศ เมื่อทำให้เป็นแบบนี้ทั้งประเทศ ทำให้เราได้กำไร ประเทศก็ได้กำไร ทำให้ทุกฝ่ายได้กำไร จากการสำนึกในคุณค่าของงานประจำ งานประจำมีผลใหญ่มาก งานวิจัยที่มาจากงานประจำ และช่วยให้งานประจำดีขึ้นก็ย่อมมีผลที่ยิ่งใหญ่มากตามมา ขึ้นอยู่กับว่าเวลาทำงานต้องตั้งคำถามว่า สิ่งที่ทำอย่างนี้ดีจริงหรือไม่ เพราะส่วนใหญ่เราถูกบอกต่อ ๆ กันมาว่า ต้องทำแบบนี้ การทำตามที่บอกต่อกันมา แต่เมื่อเรตั้งคำถามว่า สิ่งที่เราทำดีจริงหรือไม่ จำเป็นหรือไม่ แล้วเราก็ทำวิจัยตรงนี้ หลายครั้งเราเจอว่า ไม่ดีจริง หรือมันไม่จำเป็นต้องทำ หรือสิ่งที่ทำไปไม่ใช่วิธีที่เราเชื่อ มีวิธีอื่นที่ดีกว่า และได้ผลดีกว่าหรือไม่ เพราะการวินิจฉัยโรค และการรักษานั้น มีราคาที่ต้องมีค่าใช้จ่าย มี Cost แล้วที่ทำไปได้ผลคุ้มค่าหรือไม่ มีวิธีอื่นที่ถูกกว่า และได้ผลดีกว่าหรือไม่ ก็คือ Cost effectiveness คือการบริการที่ให้ผลคุ้มค่า ซึ่งเป็นคำถามที่สำคัญสำหรับงานทุกชนิด ซึ่งสถาบันการศึกษา ก็ควรถามประจำว่า ทำอย่างไรที่ทำให้ Cost effective มากขึ้น ซึ่งต้องใช้วิชาการ แต่จะเป็นประโยชน์มาก เพราะเรื่องแบบนี้ต้องทำอย่างเป็นระบบ ต้องมีความคิดอย่างเป็นระบบ ถามว่าสิ่งที่ทำมี Cost effective หรือไม่

ใน Scientific ของอเมริกัน บอกว่าใช้จ่ายเรื่องสุขภาพของอเมริกาใช้ปีละ 2.4 ล้านล้านดอลลาร์ แล้วบอกอย่างน้อยที่สุด (at least) 1 ใน 3 คือ อย่างน้อย 8 แสนล้านดอลลาร์ ใช้ไปในเรื่อง ineffective treatment ใช้ไปในเรื่องที่ไม่ได้ผลจริง เมืองไทย ทำ Technology assessment พบว่าค่าใช้จ่ายประมาณ 1 ใน 3 ที่ใช้ไปโดยไม่เกิดประโยชน์จริง เช่น ถ้าเราใช้เงิน 3 แสนล้านต่อปี

ในเรื่องบริการสุขภาพ แล้ว 1 ใน 3 ที่เราใช้ไปไม่เกิดประโยชน์จริง เราจะเสียเงินไป ประมาณ แสน ล้าน ต่อปีที่เสียไปโดยเปล่าประโยชน์

ฉะนั้นการทำงานวิจัยในงานประจำ ถ้าทำมากขึ้นจนขยายให้เต็มพื้นที่บริการ จะทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายไปอย่างน้อย 1 ใน 3 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด ฉะนั้นงานวิจัยในงานประจำจึงมีผลใหญ่มาก คือ ผลกระทบ 3 เสา คือ

1. ผลต่อการบริการ
2. ผลต่อประชาชน และสังคม
3. ผลต่อผู้ให้บริการ

ผลต่อการบริการ ทำให้การวินิจฉัยดีขึ้น การวินิจฉัยต่าง ๆ ที่ทำโดยไม่จำเป็นบ้าง ทำโดยผิดพลาดบ้าง เช่น การตรวจสมัยก่อนใช้วิธีการนับเม็ดเลือด การตั้ง CBC ส่วนใหญ่ไม่มีประโยชน์จริง คนทำก็เหนื่อย แล้วถามว่ามีประโยชน์จริงหรือไม่ ดังนั้นถ้าทำงานวิจัยในงานประจำ ก็จะทำให้การวินิจฉัยดีขึ้น การรักษายิ่งขึ้น ประหยัดค่าใช้จ่ายของผู้ป่วย ขององค์กร และของประเทศ เป็นส่วนรวม ขอยกตัวอย่างในอเมริกา นำไปสู่ปัญหา เชื่อมโยงไปสู่ปัญหาทางเศรษฐกิจและปัญหาทางการเมือง ในอเมริกาใช้ค่าใช้จ่ายสูงมากใน 17% ของ GDP แล้วบริการก็ไม่ทั่วถึง คนอเมริกัน 40 ล้านคน ไม่มีประกันสุขภาพ แล้วเงินก็หมด ผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ภาระบริการก็เพิ่มขึ้น ทำให้รัฐหลายรัฐ ต้องไปตัด Benefit ของข้าราชการลง ก่อให้เกิดความไม่พอใจ เกิดการประท้วง ต่อมาเกิด Government shutdown ในอเมริกา สภาไม่ผ่านงบประมาณ มีผลให้ราชการต้องหยุดทำงานเนื่องจากใช้เงินไม่ได้ ที่ทำแบบนั้นเนื่องจากต้องการให้ประธานาธิบดีถอน Obama care เมื่อไม่ถอนจึงไม่ผ่านงบประมาณให้ ฉะนั้นจึงเชื่อมโยงไปสู่การเมือง เนื่องจากค่าใช้จ่ายที่แพง การทำให้มีการประหยัด แต่คุณภาพดีขึ้นจึงเป็นสิ่งสำคัญ ที่เราต้องทำเพื่อป้องกันวิกฤติทางเศรษฐกิจ และทางการเมืองที่จะเชื่อมโยงต่อไป

ผลต่อประชาชน ผู้ป่วยได้รับบริการที่มีคุณภาพสูงขึ้น ดีขึ้น ถ้าขยายทั่วประเทศ คุณภาพดียิ่งดีขึ้น ประโยชน์สุขของคนทั้งมวลก็สูงขึ้นด้วย ที่สำคัญต่อไปก็คือ ทำให้ประชาชนมีศรัทธาในความคิด ถ้าสังคมขาดศรัทธาในความคิด มีความเชื่อที่ว่าความคิดไม่มีอยู่จริง มีแต่ความโกหกหลอกลวง จะทำให้สังคมลำบากมาก แต่ถ้าบริการสุขภาพทำด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์ ตั้งใจทำ แสวงหาความรู้ ที่จะทำให้ได้ผลดีขึ้น ที่ทำให้ประชาชนประหยัด ประชาชนสัมผัสได้ว่า ความคิดมีอยู่จริง เพราะคนต่อให้เป็นผู้ร้ายหัวใจทมิฬ เมื่อเจ็บป่วยหัวใจจะอ่อน หัวใจจะเปิด แล้วถ้าเขาได้สัมผัสกับผู้ให้บริการที่มีความหวังดีต่อเขา หัวใจเขาจะเปิดมาก และอาจทำให้ตัวเขามีการเปลี่ยนแปลง อยากเปลี่ยนแปลงเป็นคนดี งานR2R ทำให้ผู้คนมีศรัทธาในความคิด มีความหมายกับสังคมมาก

ผู้ให้บริการ เน้นอนว่า ประการแรกต้องเกิดปัญญา เพราะเป็นกระบวนการทางปัญญา เป็นการวิจัย เพื่อสร้างความรู้ ทำให้เข้าใจได้ดีขึ้น ทำให้คนทำมีปัญหามากขึ้น ประการที่สองมีการเรียนรู้ร่วมกัน ในทีม การที่จะทำให้การบริการจะดีขึ้น ต้องมีการเรียนรู้ร่วมกันในทีม ถ้าไม่มีการเรียนรู้ร่วมกันในทีม ก็จะทำไปเรื่อย ๆ ไม่สนใจกัน เพราะว่าเราจะเอาตัวคนเป็นที่ตั้ง ซึ่งเป็นการใช้วิถีอำนาจ เราต้องเปลี่ยนตรงนี้ว่าเราจะต้องเอาประชาชนเป็นที่ตั้ง ทำอย่างไรให้ประชาชนได้รับผลดี ทำให้เราคิดว่า ทุกคนต้องร่วมมือกัน ทุกคนมีความเสมอภาค ทุกคนเป็นคน ทุกคนมีความสำคัญหมดเลย อันนี้ สำคัญมาก แสดงว่ามีการเปลี่ยนแปลงในตัวเรา ซึ่งเป็นเครื่องมือการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญมาก เปลี่ยนเราให้เป็นคนที่ เคารพคนอื่น เคารพทุกคน ทุกคนมีความรู้เฉพาะตัวที่เราไม่มี นักเรียน แพทย์ สามารถเรียนรู้จากพยาบาลได้ เพราะทำงานมานาน มีประสบการณ์ในการทำงาน เราต้อง เคารพเพื่อนร่วมงาน การเรียนรู้ร่วมกันในทีม เพื่อประโยชน์ของคนไข้ เป็นการปฏิบัติธรรมที่ ยิ่งใหญ่ และการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ ที่เรียกว่า Interactive learning through action เป็นการ เรียนรู้ที่ยิ่งใหญ่มาก เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม เสริมกำลังใจกัน เกิด Collaborative Wisdom การเรียนรู้เป็นทีมทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีกว่า การเรียนรู้เดี่ยว ๆ ซึ่งเป็นเรื่อง สำคัญเกี่ยวกับการเรียนรู้

ในพุทธกาล มีเจ้าสำนักใหญ่ทั้งหมด 7 สำนัก พระพุทธเจ้าเป็น 1 ใน 7 สำนัก สำนักพระ พุทธองค์ต่างจากอีก 6 สำนัก อีก 6 สำนัก เรียนรู้แบบคิดเอาเอง สำนักพระพุทธองค์เรียนรู้จาก ประสบการณ์ จากการปฏิบัติ ใช้หลักกรรม กรรมคือการปฏิบัติ เรียนรู้จากการปฏิบัติแล้วได้ผลจาก การปฏิบัติ สิ่งที่พระพุทธเจ้านำมาสอน นำมาจากสิ่งที่ปฏิบัติแล้วได้ผลจริง จึงเอามาสอนจาก ประสบการณ์จริง

ท่านมหาตมะ คานธี บอกว่า “ถ้าคุณเรียนรู้จากคำรา คุณจะได้ความรู้ แต่ถ้าคุณเรียนรู้จาก ประสบการณ์ คุณจะได้ปัญญา” ปัญญาเป็นเรื่องที่ยิ่งใหญ่มากกว่าความรู้ เป็นเรื่องที่เชื่อมโยง ครอบคลุมหลายมิติ ดังนั้นการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติจึงเป็นการเรียนรู้ที่ยิ่งใหญ่มาก ซึ่งจะเกิด ขึ้นกับ R2R เป็นสิ่งที่มีค่ามาก จะเกิดความเชื่อถือไว้วางใจกัน เมื่อมี Trust จะเกิดความสุข ทำอะไรก็ ง่ายไปหมด มีคุณค่ามาก เชื่อไม่ได้ด้วยเงิน แต่จะได้มาจากการทำงานร่วมกัน เกิดความเคารพกัน ลด ความเป็นตัวตนลง ร่วมมือกันมากขึ้น เกิดความสุขอันประณีต อันล้ำลึกอยู่ในตัว เป็นความสุขอัน เป็นทิพย์ เป็น Spiritual happiness เป็นความสุขในมิติของจิตวิญญาณ ซึ่งเกิดขึ้นในกระบวนการทำ R2R นำไปสู่ Transformation เกิดการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานในตัวคน ในองค์กร เกิดความเคารพ คนอื่น เสมอภาค ภาครภาพ เรียกว่า การเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐาน (Transformation)

ในโลกปัจจุบัน เป็นโลกวัตถุนิยม บริโภคนิยม ทำให้เกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจ สังคม และ สิ่งแวดล้อม เกิดสถานการณ์รุนแรงต่าง ๆ ทั้ง ๆ ที่มนุษย์ฉลาด มี Cell สมองมากเป็นแสนล้านตัว แต่

ทำไมไม่สามารถอยู่ร่วมกัน จุดใหญ่ที่สุดของมนุษย์คือการอยู่ร่วมกัน คือ Living together อยู่ร่วมกัน ระหว่างคนกับคน ระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อม แต่มนุษย์ไม่ถือตรงนี้มาเป็นวัตถุประสงค์ ไปถือเอา เศรษฐกิจ การมีอำนาจมาเป็นวัตถุประสงค์

มีนักปราชญ์ 3 คน คอยกันว่า โลกเป็นอย่างไรทำไมถึงเป็นแบบนี้ ได้ข้อสรุปว่า อารยธรรมตะวันตก Western civilization กำลังพาโลกทั้งโลกไปสู่วิกฤตการณ์อย่างรุนแรงในทุกมิติ เพราะ Western civilization เป็นอารยธรรม ของวัตถุนิยม และบริโภคนิยม เมื่อเข้าสู่ระบบบริโภคนิยม ระบบต้องกระตุ้นการบริโภค เศรษฐกิจถึงจะคงตัวอยู่ได้ ระบบบริโภคนิยมความดีเกิดขึ้นไม่ได้ เพราะเมื่อกระตุ้นการบริโภคให้มากขึ้น ก็จะแก่งแย่งกันมากขึ้น คนเอาเปรียบกันมากขึ้น โลกร้อนมากขึ้น เกิดภัยต่าง ๆ เช่น พายุ น้ำท่วม จะไปต่อได้ ต้องมีการปฏิวัติจิตสำนึก (Consciousness revolution) และต่อมาจึงได้มีการเขียนหนังสือ และตีพิมพ์ ชื่อ Consciousness revolution เป็นการปฏิวัติจิตสำนึก เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐาน (Transformation) แบ่งออกเป็น 3 ระดับ

1. Personal transformation เคารพผู้อื่นมากขึ้น ลดความเป็นตัวตนลง ทำเพื่อคนอื่นมากขึ้น มีความสุขจากการได้ทำอย่างนั้น ไม่จำเป็นต้องใช้เงินมากก็มีความสุข เป็น Happiness at low cost ถ้าคนเราสามารถเปลี่ยนตรงนี้ได้ เกิดบรรลุมิตรภาพ ทำให้มีความสุข เกิดมิตรภาพอันไพศาล มนุษย์ทุกคนเปลี่ยนแปลงตรงนี้ได้ ก็เกิดศักยภาพในการเปลี่ยนแปลง โดยการตั้งคำถามว่า การเรียนรู้อะไรที่จะพัฒนามนุษย์ ให้เต็มศักยภาพของความเป็นมนุษย์ เพราะมนุษย์เรานั้นมีศักยภาพมาก จะช่วยลดวิกฤติได้

2. Organization transformation ในองค์กรทั่วไป ก็เป็นองค์กรที่ใช้อำนาจ ลดหลั่นกันมาจากข้างบน เป็นองค์กรที่ขาดความสุข เพราะใช้อำนาจ ทำให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน ปกปิดข้อมูล นินทาว่าร้ายกัน ทำให้ประสิทธิภาพน้อย ความสุขน้อย ความสำเร็จในองค์กรน้อย ทำให้เกิดการแข่งขัน เกิดความไม่ลงรอยกันในองค์กร ทำให้องค์กรเป็นดินแดนแห่งความทุกข์ ถ้าการศึกษาดี จะนำความสุขมาให้ จะทำให้องค์กรกลายเป็นองค์กรแห่งความสุข ฉะนั้นองค์กรก็สามารถมีการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานได้

3. Social transformation สังคมสามารถเปลี่ยนแปลงไปเป็นสังคมที่มีความเสมอภาค มี ภารดรภาพ มีสามัคคีธรรม มีสัมพันธ์กันด้วยความสุข สร้างสรรค์กันด้วยการเรียนรู้ ไม่ใช่สัมพันธ์กันโดยการใช้อำนาจ ดังนั้นการปฏิรูปสุขภาพต้องเปลี่ยนจากวิถีอำนาจ มาเป็นวิถีประชาชน

ดังนั้น R2R เป็นเครื่องมือของการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐาน โดยผู้ให้บริการมีการเปลี่ยนแปลงในตัวตน ผู้ให้บริการมี Personal transformation มีสัมพันธภาพที่ดีของวิชาชีพ มีสัมพันธภาพ ภารดรภาพ เรียนรู้ร่วมกันจากการปฏิบัติ จะช่วยผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ R2R ถ้าทำได้ดี ทำให้มากจะกลายเป็นเครื่องมือของ Transformation การทำ R2R เป็น

Transformative learning งานประจำเราเป็นวิถีชีวิต เป็นงานที่เราทำอยู่ทุกวัน ทำตลอดชีวิต ถ้าเราตั้งใจทำให้ดี การวิจัยในงานประจำก็จะเป็นวิถีชีวิต จะกลายเป็นวิถีชีวิตที่ดี ซึ่งการทำงานถือเป็นการปฏิบัติธรรมที่ยิ่งใหญ่ การปฏิบัติธรรมสามารถทำในงานได้ เกิดผลงานด้วย และช่วยให้ประชาชนดีขึ้นด้วย ทำให้ตัวตนลดน้อยลง เป็นการลงปฏิบัติจริง

ปกติสมองคนเรามีการวิจัยอยู่แล้ว โดยธรรมชาติ เมื่อการสัมผัส ทั้ง 5 รับรู้ แล้วมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ อัตโนมัตินั้นว่าเรารับรู้อะไร คืออะไร แล้วเกิดจากอะไร เป็นคำถามที่ Basic 4 อย่าง คือ คืออะไร เกิดจากอะไร อะไรดี อะไรไม่ดี ก็คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรจ มรรค แล้วจะตัดสินใจว่าทำอะไร ไม่ทำอะไร แล้วสมองประเมินว่า ได้ผลอย่างไร ดีไม่ดี แล้วสมองต้องคิดว่า จะทำอย่างไรให้ได้ผลดีกว่าเดิม งานประจำไม่ได้มีเฉพาะบริการสุขภาพ ซึ่งต้องการการวิจัยในงานประจำ เช่นเดียวกัน เช่น การเรียน การสอน ถ้ามีการวิจัยในทุกชั้นเรียน จะก่อให้เกิดประโยชน์มหาศาล แม้แต่การทำสวน ชาวสวน การทำไร่ ทำงาน ยังมีการวิจัย โดยการมาดูแลดูว่า อะไรขายได้ ขายไม่ได้ แล้วกลับไปปลูกสิ่งที่ขายได้ แล้วเลือกวิธีที่ดี พัฒนาต่อ แสดงว่ามีการทำวิจัย ทำให้สามารถเก็บของขายได้มาก ฉะนั้นทุกอาชีพสามารถทำงานวิจัย ในงานประจำได้ ดังนั้น งานประจำเป็นวิถีชีวิต งานวิจัยก็เป็นวิถีชีวิต และเป็นวิถีชีวิตที่ประเสริฐสุด